

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education

2022, 22(1), 209-225. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2022..-884621>

Veli Penceresinden Okul: Velilerin Etik Yargıları ile Okul İklimi Algıları Arasındaki İlişki Parents' View of School: The Relationship Between the Ethic Judgements of Parents and School Climate Perceptions

Mustafa Özgenel¹ , Derya Ülhatun Bozkurt²

Geliş Tarihi (Received): 22.02.2021

Kabul Tarihi (Accepted): 05.01..2022

Yayın Tarihi (Published): 23.03.2022

Öz: Bu çalışmada velilerin etik yargıları ve okul iklimi algıları cinsiyet, yaş, mezuniyet durumu, medeni durum gibi çeşitli değişkenler dikkate alınarak incelenmiş olup, velilerin etik yargıları ile okul iklimi algısı arasındaki ilişki araştırılmıştır. Çalışma, nicel araştırma yöntemine ve ilişkisel tarama modeline göre gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini, 2019-2020 eğitim öğretim yılında İstanbul Zeytinburnu İlçesi'nde devlet okullarında öğrencisi bulunan 524 veli oluşturmaktadır. Veriler "Etik Durum Ölçeği" ile "Velilerin Okul İklimi Algısı Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler, t testi, ANOVA ve korelasyon analizleri yapılarak çözümlenmiştir. Bulgulara göre kadın, 49 yaş ve altında olan, anne, evli ve lise mezunu velilerin etik-idealizm yargıları, erkek, 50 yaş ve üzeri, baba, bekâr ve ortaokul mezunu velilerin etik-idealizm yargılarından daha yüksektir. Kadın, evli, anne, ortaokul ve lise mezunu olan velilerin okul iklimi algılarının, erkek, bekâr, baba ve üniversite mezun olan velilerin okul iklimi algılarından daha olumludur. Velilerin etik yargıları ile okul iklimi algıları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Velilerin etik yargılarını ve okul iklimi algılarını belirleyen araştırmalar yaparak bu doğrultuda hedefler belirlenmesi ve gelişmelerin takip edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Veli, etik, etik yargılar, okul iklimi

&

Abstract: In this study, the ethic judgements of parents and school climate perceptions were examined by taking into consideration various variables such as gender, age, graduation status, marital status, and the relationship between the ethic judgements of parents and perception of school climate. The study was carried out according to the quantitative research method and the relational survey model. The sample of the study consists of 524 parents who have students in public schools in Istanbul Zeytinburnu District in the 2019-2020 academic year. Data were collected using the "Ethical Status Scale" and the "Parents' Perception of School Climate Scale". The obtained data were analyzed by t test, ANOVA, and correlation analysis. According to the findings, the ethical-idealism judgments of the parents, who are female, 49 years old and under, mother, married and high school graduate, are higher than the ethical-idealism judgments of the male, 50 years and older, father, single and secondary school graduate parents. The school climate perceptions of female married, mother, secondary and high school graduate parents are more positive than the school climate perceptions of male, single, father and university graduate parents. A low-level and positive relationship was found between parents' ethical judgments and school climate perceptions. By conducting research that determines the ethical judgments and perceptions of the school climate of the parents, it is necessary to set goals and follow the developments in this direction.

Keywords: Parent of student, ethic, ethic judgements, school climate

Atıf/Cite as: Özgenel, M. & Bozkurt, D. Ü. (2022). Veli penceresinden okul: Velilerin etik yargıları ile okul iklimi algıları arasındaki ilişki. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 209-225. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2022..-884621>

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/ijaws>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2015 – Bolu

¹ Doç. Dr. Mustafa Özgenel, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, mustafa.ozgenel@izu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7276-4865>

² Sorumlu Yazar: Dr. Derya Ülhatun Bozkurt, deryaulhatun@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-7181-6918>

1. GİRİŞ

Eğitim, insanın doğumu ile başlayan ve öğrenme becerilerinin gelişimi ile yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Belirli nitelikleri ile doğan insan, çevrenin etkisiyle sahip olduğu özellikleri güçlendirip geliştirmektedir. Her birey geliştirdiği özellikleri ile içinde bulunduğu topluma katkı sağlamaktadır (Aydın, 2016). Bu toplumsal gelişimi etkili kılmada okullar önemli bir role sahiptir. Okullar, yönetici ve öğretmen kadrosu ile eğitim hizmeti vermekte, öğrencilere eğitim sisteminin temel amaçlarını doğrultusunda beceriler kazandırmakta ve onları hayata hazırlamaktadır. Bu anlamda okulların sahip olduğu örgüt ikliminin önemi öne çıkmaktadır. Çünkü yapılan araştırmalarda okul ikliminin genel anlamda okul etkililiğini (Özgenel, 2020; Rapti, 2013), özel anlamda ise öğrencilerin okula bağlılığını (Özgenel vd., 2018) etkilediği rapor edilmiştir. Başka bir ifadeyle olumlu bir okul ikliminin öğretmen ve diğer personelin performansına olumlu katkı sağlaması ve böylelikle okul etkililiğini artırdığı ifade edilmektedir (Özgenel, 2020).

İlk olarak Halpin ve Croft (1963) tarafından yapılan araştırmayla kavramlaştırılan okul iklimi, bir örgüte ait olan çevresel özelliklerin tümü olarak tanımlanmaktadır (Lunenburg & Ornstein, 2013). Bucak (2002) okul iklimini, okul içindeki bireyleri etkileyen ve okulu diğer bir okuldan ayıran özellikler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Şentürk ve Sağnak (2012) okul iklimini paydaşlar tarafından etkilenen ve etki gücüne sahip olan dolayısıyla örgüte kimlik kazandıran özellikler dizisi; Robbins ve Judge (2013) ise örgüt üyelerinin örgüt ile ilgili olan algıları olarak ifade edilmektedir. Bir başka tanıma göre okul iklimi örgüt içerisinde paydaşların birbiri ile olan ilişkisi değerlendirilmektedir (Hoy & Tarter, 1977'den akt. Lunenburg & Ornstein, 2013).

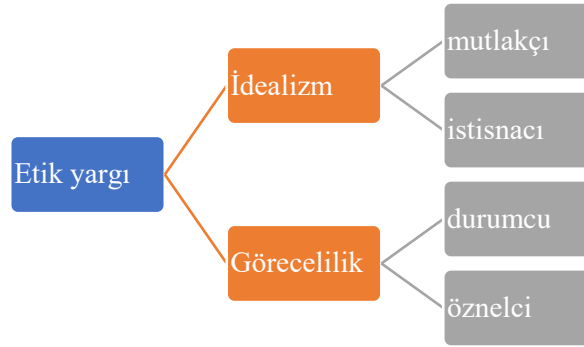
Ertem ve Gökalp'e (2018) göre okullar ya çözümlü, engelleme, üretim vurgusu düşük, neşe, mahremiyet, güven ve nezaket oranları yüksek açık iklimli örgütlerdir ya da yüksek çözümlü, engellemelere sahip, neşesiz, mahremiyeti yüksek, mesafeli, üretim vurgulu ve güvenin az olduğu kapalı iklimli örgütlerdir. Cohen vd. (2009) okul iklimini dört boyuttan oluştuğunu belirtmişlerdir. Bunlar; güvenlik (fiziksel, duygusal ve sosyal), öğretim ve öğrenme (başarı, kişisel gelişim ve liderlik faktörleri), ilişkiler (saygı, çevreyle iş birliği ve moral faktörleri) ve çevresel/yapısal (okul kaynakları faktörleri) boyutlardır. Hoy vd. (1991) ise okul ikliminin boyutlarını destekleyici, emredici ve kısıtlayıcı müdür davranışları ile samimi, işbirlikçi ve umursamaz öğretmen davranışları olarak belirlemişlerdir: Ertem ve Gökalp (2017) velilerin okul iklimine yönelik algılarını akademik, güvenlik ve sosyal olmak üzere üç ana boyutta incelemişlerdir.

Halpin ve Croft (1963) okul ikliminin yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli gibi okul paydaşlarının birbiriyle olan etkileşimi sonucu oluştuğunu belirlemişlerdir. Bununla birlikte oluşturulan okul ikliminden yine okul toplumu etkilenmektedir (Bursalıoğlu, 2015). Başka bir söylemle, yönetici, öğretmen ve öğrencilerle birlikte veliler de okulun paydaşları olarak iklimi etkileyen ve bu iklimden etkilenen kişilerdir. Yapılan araştırmalar bu durumu destekler nitelikte olup, okul iklimini olumlu algılayan velilerin okula daha fazla katılım gösterdikleri ve destekleyici davranış sergiledikleri görülmüştür (Dauber & Epstein, 1993; Griffith, 1998; Parcel & Dufur, 2001). Özetle okul iklimi öğrencilerin, öğretmenlerin, liderlerin ve velilerin inançlarının, değerlerinin ve davranışlarının toplamı olarak görülmektedir (Rapti, 2013). Bu anlamda okul iklimi ile velilerin sahip olduğu etik yargıların ilişkili olduğu çıkarımı yapılabilir.

Okulların etkililiğinde ve öğrencilerin başarısında yönetici ve öğretmenler kadar velilerin de sorumlu olduğu, okulların etkililiğini ve öğrenci başarısını etkilediği ve eğitim sürecinin önemli bir parçası olduğu kabul edilmektedir. Başka bir anlatımla, veliler öğrencilere verilen eğitimin başarıya ulaşmasında dikkate değer bir katkı sağlamaktadır (Karsantık & Özgenel, 2018). Velilerin aile yapısı, çocuklarına yönelik tutumları, kişilikleri ve çocuklarına sundukları sosyo-kültürel ve ekonomik imkanlar çocuklarının başarısını arttırmaktadır. Ayrıca çocuklar velilerin sahip olduğu etik yargılara göre yetiştirilmekte ve şekillenmektedir (Aydın, 2016; Ekşi, 2003). Bu nedenle velilerin etik yargıları çocukların eğitim yaşamında ve toplumun geleceği açısından büyük bir öneme sahiptir. Genel anlamda etik, bireyin nasıl hareket etmesi gerektiğini gösteren bir yol haritasıdır. Etik, kişinin yaşadığı topluma uyumu ile değil, kişinin doğru, iyi,

adil ve erdemli olanı yapması ile ilgili olup; kişinin tutumlarını, seçimlerini ve eylemlerini etkileyen ilkeler bütünüdür (Aydın, 2016; Çetin & Özcan, 2004; Donlevy & Walker, 2011; Özlem, 2017).

Velilerin etik yargılar doğrultusunda çocuklarını yetiştirmesi beklenir. Etik yargıların aktarımı ise çocuğun dünyaya gelmesi ile başlamaktadır. İçine doğduğu toplumun dilinden, dininden, ahlakından habersiz büyümeye başlayan çocuk, doğru ve yanlış hakkındaki düşüncelerden yoksun bir şekilde velisinin etik algılarına göre şekillenmektedir (Çağlayan, 2018). Çocuğunun her türlü davranışından sorumlu olan veli (Metlilo, 2017), onun yetiştirilmesi ve topluma kazandırılması sürecinde büyük çaba içerisindeyken, kendisinin sahip olduğu etik yargıları dikkate almaktadır. Velilerin etik yargılarını, *idealizm* ve *görecelik* olmak üzere iki ana boyutta incelemek mümkündür (Schlenker & Forsyth, 1977'den akt. Yazıcı & Yazıcı, 2010). İdealizme meyilli bireyler doğru eylemlerle istenilen sonuçların elde edilebileceğini varsaymakta ve karar alırken, başkalarına zarar vermekten özellikle kaçınmaya çalışmaktadır. Görecelik meyilli bireyler ise mutlak ve evrensel ahlaki kuralları reddetmektedir ve ahlaki kuralların zamana, mekâna ve kültüre göre durumsallık gösterdiğini düşünmektedir (Forsyth, 1980; Özlem, 2017). Bu iki ana boyutun her birinde iki farklı alt boyuttan bahsetmek mümkündür. Mutlakçı ve istisnacı, idealist etik alt boyutunda; durumculuk ve öznelcilik ise göreceli etik alt boyutunda yer almaktadır.

Şekil 1: Etik yargı ve boyutları

Yüksek idealist eğilimde bulunan bireyler, mutlakçı; dürüst idealist eğilimde bulunan bireyler, istisnacı olarak kabul edilmektedir. Yüksek göreceli eğilimde bulunan bireyler, öznelci; düşük göreceli eğilimde bulunan bireyler ise durumcu olarak kabul edilmektedir (Barnett vd., 1994; Forsyth, 1992; Yazıcı & Yazıcı, 2010). Bu yönde yapılan bir meta analiz çalışmasında 29 ülkenin tarihsel, kültürel, geleneksel ve dini alt yapılarına göre etik durumlarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yapılan çalışmaya göre kişilerin etik-idealizm ya da etik-görecelik yönlerinin buldukları ülkelere göre değişkenlik gösterdiği rapor edilmiştir (Forsyth vd., 2008). Verilen literatür çerçevesinde okul iklimi ile velilerin etik yargıları arasında ilişki olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde öğrencilerin etik davranışlarını (Yaman vd., 2009), öğretmenlerin meslek etiğini (Özen & Durkan, 2016) ve velilerin etik yargılarını (Singhapakdi vd., 1999) belirlemeye yönelik çalışmalara rastlanmaktadır. Ancak özellikle Türkiye’de velilerin etik yargıları ile okul iklimi arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu anlamda okul toplumunun önemli bir grubu olan velilerin etik yargılarının demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği ve etik yargıları ile çocuklarının eğitim aldığı okul iklimi arasında ilişki olup olmadığının belirlenmesi okul ikliminin oluşmasında ve yönetilmesinde okul yöneticilerine ve öğretmenlere fikir verebilir. Bu çalışmada, velilerin etik yargılarının ve okul iklimi algılarını velilerin demografik özelliklerine göre (cinsiyet, anne-baba, medeni durum, yaş, eğitim durumu, çocuğunun cinsiyeti, çocuğun öğrenim gördüğü okul kademesi) incelenerek betimlenmesi ve velilerin etik yargıları ile okul iklimi algıları arasında ilişki olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Velilerin etik yargıları ile okul iklimi arasındaki ilişkiyi belirlemeye amaçlayan bu çalışma, ilişki tarama modeline göre yürütülmüştür. İlişki tarama çalışmalarında, değişkenler arasında ilişki olup olmadığını ve ilişki varsa ilişkinin yönü ve düzeyi açıklanmaya çalışılmaktadır (Creswell, 2017).

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Bu çalışmada tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örneklem, tanıdık bir örneklem üzerinde çalışmak ve kolay erişim sağlamak amacıyla seçilmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Çalışmaya 2019-20 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Zeytinburnu ilçesinde ilk, orta veya lise okul kademelerinde öğrencisi bulunan 524 veli gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Velilerin Demografik Özellikleri

Özellikler		N	%
Cinsiyet	Kadın	334	63,7
	Erkek	190	36,3
Yaş	29 yaş ve altı	69	13,2
	30-39	236	45,0
	40-49 yaş	173	33,0
	50 yaş ve üzeri	46	8,8
Eğitim durumu	İlkokul	45	8,6
	Ortaokul	64	12,2
	Lise	131	25,0
	Üniversite	284	54,2
Medeni durum	Evli	476	90,8
	Bekâr	48	9,2
Yakınlık derecesi	Anne	321	61,3
	Baba	187	35,7
	Diğer	16	3,1
Çocuğun devam ettiği okul kademesi	İlkokul	243	46,4
	Ortaokul	152	29,0
	Lise	129	24,6
Toplam		524	100,0

2.3. Veri toplama araçları

Çalışmanın verilerini toplamak için Bilgi Formu, “Etik Durum Ölçeği” ve “Velilerin Okul İklimi Algıları Ölçeği” kullanılmıştır. Etik Durum Ölçeği, idealizm ve görecelik olmak üzere iki boyuttan ve 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirliği toplamda .90, idealizm faktörü için .92 ve görecelik faktörü için .84 olarak bulunmuştur (Yazıcı & Yazıcı, 2010). Velilerin Okul iklimi Algıları Ölçeği, 39 maddeden oluşmaktadır ve maddelerin toplamında Cronbach alfa güvenilirlik değeri .94 bulunmuştur. Ölçeğin faktörlerine göre güvenilirlik değerleri, sosyal iklim için .91, akademik iklim için .87 ve güvenlik için .75 olarak bulunmuştur (Ertem & Gökalp, 2017).

2.4. Verilerin analizi

Çalışmada, elde edilen verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. İlk olarak verilerin normal dağılım gösterip-göstermediğini anlamak için basıklık ve çarpıklık değerleri ardından ölçeklerin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları hesaplanmış ve Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Etik Durum Ölçeği ve Velilerin Okul İklimi Algısı Ölçeğine İlişkin Normallik Testi Sonuçları

Değerler	Skewness	Kurtosis	Cronbach Alpha a
Etik-idealizm	-,816	,914	,821
Etik-görecelik	-,005	-,111	,827
İklim-akademik	-,311	-,470	,855
İklim-güvenlik	-,195	-,534	,651
İklim-sosyal	-,446	-,264	,900
İklim toplam	-,327	-,445	,935

Tablo 2 incelendiğinde etik yargılar ve okul iklimi ölçeklerinin basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1/+1 arasında yer aldığı ve normal dağılım gösterdiği, Cronbach Apha katsayılarının güvenilir düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizi sürecinde; Bağımsız Grup t Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) ve anlamlı farkın kaynağını tespit etmek için de Post Hoc testleri uygulanmıştır. Etik Durum Ölçeği ile Velilerin Okul İklimi Algısı Ölçeği arasındaki ilişkiyi değerlendirmek adına Korelasyon Analizi (Pearson) yapılmıştır.

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Çalışmayı yürütmek için *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Etik Kurulu’ndan 29.05.2020 tarihinde izin alınmıştır (Sayı No: 2020/05).*

3. BULGULAR

Velilerin etik yargıları ile okul iklimi algılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız grup t testi yapılmış ve bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3.

Velilerin Etik Durum ve Okul İklimi Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	M	Sd	t	df	p
Etik-idealizm	Kadın	334	4,221	,520	2,586	327	,010
	Erkek	190	4,078	,650			
Etik-görecelik	Kadın	334	3,315	,810	,711	522	,477
	Erkek	190	3,264	,778			
İklim-akademik	Kadın	334	3,604	,774	5,629	522	,000
	Erkek	190	3,204	,794			
İklim-güvenlik	Kadın	334	3,533	,894	3,764	522	,000
	Erkek	190	3,228	,893			
İklim-sosyal	Kadın	334	3,629	,837	5,099	522	,000
	Erkek	190	3,235	,874			
İklim toplam	Kadın	334	3,602	,751	5,510	522	,000
	Erkek	190	3,222	,770			

Tablo 2’de görüldüğü üzere velilerin etik-idealizm algıları ve okul iklimi akademik, güvenlik, sosyal ve genel okul iklimi algıları anlamlı farklılık gösterirken ($p < .05$); etik-görecelik yargıları velilerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Buna göre kadınlar ($M=4,221$) etik konularda erkelere ($M=4,078$) göre daha idealist bulunmuştur. Kadın velilerin okul iklimi akademik ($M=3,604$), iklim-güvenlik ($M=3,533$), iklim-sosyal ($M=3,629$), genel okul iklimi algıları ($M=3,602$), erkek velilerin okul iklimi akademik

(M=3,604), güvenlik (M=3,533), sosyal (M=3,629), genel okul iklimi algıları (M=3,602) daha yüksek bulunmuştur.

Velilerin etik yarguları ile okul iklimi algılarının çocukların yakınlık derecelerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız grup t testi yapılmış ve bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Velilerin Etik Durum ve Okul İklimi Algılarının Çocuğa Yakınlık Derecesi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	M	Sd	t	df	p
Etik-idealizm	Anne	321	4,219	,519	2,311	324	,021
	Baba	203	4,089	,645			
Etik-görecelik	Anne	321	3,308	,806	,417	522	,677
	Baba	203	3,278	,787			
İklim-akademik	Anne	321	3,591	,782	4,826	522	,000
	Baba	203	3,250	,796			
İklim-güvenlik	Anne	321	3,527	,892	3,354	522	,001
	Baba	203	3,257	,902			
İklim-sosyal	Anne	321	3,612	,843	4,221	522	,000
	Baba	203	3,287	,878			
İklim toplam	Anne	321	3,588	,755	4,674	522	,000
	Baba	203	3,268	,778			

Tablo 4'te görüldüğü üzere velilerin etik-idealizm yargıları, okul ikliminin akademik, güvenlik, sosyal alt boyutları ile genel okul iklimi algıları öğrencilerin yakınlık derecelerine göre anlamlı farklılık gösterirken ($p < .05$); etik-görecelik yargıları anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Annelerin etik-idealizm yargıları (M=4.219), babaların etik-idealizm yargılarından (M=4.089) daha yüksektir. Annelerin okul ikliminin akademik (M=3,591), güvenlik (M=3,527), sosyal alt boyutları (M=3,612) ve genel okul iklim algıları (M=3,588), babaların okul ikliminin akademik (M=3,250), güvenlik (M=3,257), sosyal alt boyutları (M=3,287) ve genel okul iklim algılarından (M=3,268) daha yüksek bulunmuştur. Velilerin etik yargıları ile okul iklimi algılarının çocuğun cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız grup t testi yapılmış ve bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Velilerin Etik Yargılarının ve Okul İklimi Algılarının Çocuğun Cinsiyeti Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	M	Sd	t	df	p
Etik-idealizm	Kız	239	4,1423	,60162	-,986	522	,325
	Erkek	285	4,1919	,55058			
Etik-görecelik	Kız	239	3,2259	,79895	-1,873	522	,062
	Erkek	285	3,3568	,79519			
İklim-akademik	Kız	239	3,4358	,78103	-,611	522	,542
	Erkek	285	3,4789	,82445			
İklim-güvenlik	Kız	239	3,4254	,92020	,054	522	,957
	Erkek	285	3,4211	,89453			
İklim-sosyal	Kız	239	3,5218	,84951	,846	522	,398
	Erkek	285	3,4571	,88906			
İklim toplam	Kız	239	3,4715	,76310	,189	522	,850
	Erkek	285	3,4586	,79442			

Tablo 5'te görüldüğü üzere velilerin etik yargıları ve okul iklimi algıları çocuklarının cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > .05$).

Velîlerin etik yargıları ve okul iklimi algılarının medeni durumlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testi yapılmış ve bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.

Velîlerin Etik Durum ve Okul İklimi Algılarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	M	Sd	t	df	p
Etik-idealizm	Evli	476	4,196	,543	2,588	52	,013
	Bekâr	48	3,900	,774			
Etik-görecelik	Evli	476	3,288	,783	-,689	54	,494
	Bekâr	48	3,385	,944			
İklim-akademik	Evli	476	3,497	,780	3,013	54	,004
	Bekâr	48	3,076	,937			
İklim-güvenlik	Evli	476	3,444	,884	1,465	554	,149
	Bekâr	48	3,208	1,082			
İklim-sosyal	Evli	476	3,525	,847	2,787	54	,007
	Bekâr	48	3,104	1,011			
İklim toplam	Evli	476	3,499	,753	2,751	53	,008
	Bekâr	48	3,113	,943			

Tablo 6'da görüldüğü üzere velîlerin etik-idealizm yargıları ve okul ikliminin akademik, sosyal ve genel okul iklimi algıları medeni durumlarına göre anlamlı farklılık gösterirken ($p < .05$); etik-görecelik yargıları ve okul iklimi güvenlik algıları anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Evli velîlerin etik-idealizm yargıları ($M=4,196$), okul iklimi akademik ($M=3,497$), sosyal algıları ($M=3,525$) ve genel okul iklimi algıları ($M=3,499$), bekâr velîlerin etik-idealizm yargılarından ($M=3,900$) ve okul iklimi akademik ($M=3,076$), sosyal ($M=3,104$) ve genel okul iklimi algılarından ($M=3,113$) daha yüksektir.

Velîlerin etik yargılarının yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.

Velîlerin Etik Yargılarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup	N	M	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p	Fark
İdealizm	A-29 yaş ve altı	69	4,192	,589	G.Arası	5,520	3	1,840			
	B-30-39 yaş	236	4,241	,529	G.İçi	167,035	520	,321			
	C-40-49 yaş	173	4,141	,571	Toplam	172,555	523		5,728	,001	A>D; B>D; C>D
	D-50 yaş +	46	3,869	,688							
	Total	524	4,169	,574							
Görecelik	A-29 yaş ve altı	69	3,304	,834	G.Arası	2,040	3	,680			
	B-30-39 yaş	236	3,358	,828	G.İçi	331,685	520	,638			
	C-40-49 yaş	173	3,217	,747	Toplam	333,726	523		1,066	,363	---
	D-50 yaş +	46	3,269	,773							
	Total	524	3,297	,798							

Tablo 7'ye göre, velîlerin etik-idealizm yargıları yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterirken ($p < .05$); etik-görecelik yargıları yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Anlamlı farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için ANOVA sonrası post hoc testlerinden Tukey testi yapılmıştır. Tukey testine göre; 29 yaş ve altı ($M=4,192$), 30-39 yaş ($M=4,241$) ve 40-49 yaş ($M=4,141$) aralığındaki

velilerin etik-idealizm yargıları, 50 yaş ve üzeri velilerin etik-idealizm yargılarından (M=3,869) daha yüksektir.

Velilerin okul iklimi algılarının yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.

Velilerin Okul İklimi Algılarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup	N	M	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p	Fark
İklim-akademik	A-29 yaş ve altı	69	3,485	,781	G.Arası	2,344	3	,781			
	B-30-39 yaş	236	3,519	,780	G.İçi	336,120	520	,646			
	C-40-49 yaş	173	3,405	,835	Toplam	338,465	523		1,209	,306	---
	D-50 yaş +	46	3,315	,834							
	Total	524	3,459	,804							
İklim-güvenlik	A-29 yaş ve altı	69	3,444	1,088	G.Arası	3,237	3	1,079			
	B-30-39 yaş	236	3,339	,897	G.İçi	425,547	520	,818			
	C-40-49 yaş	173	3,506	,836	Toplam	428,784	523		1,319	,267	---
	D-50 yaş +	46	3,507	,888							
	Total	524	3,423	,905							
İklim sosyal	A-29 yaş ve altı	69	3,523	,956	G.Arası	,761	3	,254			
	B-30-39 yaş	236	3,515	,874	G.İçi	396,023	520	,762			
	C-40-49 yaş	173	3,434	,842	Toplam	396,784	523		,333	,801	---
	D-50 yaş +	46	3,481	,841							
	Total	524	3,486	,871							
İklim toplam	A-29 yaş ve altı	69	3,494	,837	G.Arası	,354	3	,118			
	B-30-39 yaş	236	3,483	,775	G.İçi	317,492	520	,611			
	C-40-49 yaş	173	3,437	,765	Toplam	317,846	523		,193	,901	---
	D-50 yaş +	46	3,423	,784							
	Toplam	524	3,464	,779							

Tablo 8’e göre, velilerin okul iklimi algıları yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>.05$). Başka bir ifadeyle velilerin okul iklimi algıları benzer düzeydedir.

Velilerin etik yargılarının eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.

Velilerin Etik Yargılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup	N	M	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p	Fark
İdealizm	A-İlkokul	45	4,022	,704	G.Arası	3,307	3	1,102			
	B-Ortaokul	64	4,028	,652	G.İçi	169,248	520	,325			
	C-Lise	131	4,256	,595	Toplam	172,555	523		3,387	,018	C>B
	D-Üniversite	284	4,184	,513							
	Total	524	4,169	,574							
Görecelik	A-İlkokul	45	3,233	,741	G.Arası	2,880	3	,960			
	B-Ortaokul	64	3,387	,760	G.İçi	330,846	520	,636			
	C-Lise	131	3,396	,869	Toplam	333,726	523		1,509	,211	---
	D-Üniversite	284	3,241	,77930							
	Total	524	3,297	,798							

Tablo 9'a göre velilerin etik-idealizm yargıları öğrenim durumlarına göre anlamlı farklılık gösterirken ($p < .05$); etik-görecelik yargıları anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için ANOVA sonrası post hoc Tukey testi sonucuna göre; lise mezunu velilerin etik-idealizm yargıları ($M=4,256$), ortaokul mezunu ($M=4,028$) velilerin etik-idealizm yargılarından daha yüksektir. Velilerin okul iklimi algılarının eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10.

Velilerin Okul İklimi Algılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan Grup	N	M	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p	Fark
İklim- akademik	A-İlkokul	45	3,563	,693	G.Arası	3	9,967	3,322		
	B-Ortaokul	64	3,705	,770	G.İçi	520	328,498	,632		
	C-Lise	131	3,564	,778	Toplam	523	338,465	5,259	,001	B>D; C>D
	D-Üniversite	284	3,338	,821						
	Total	524	3,459	,804						
İklim- güvenlik	A-İlkokul	45	3,540	,832	G.Arası	3	7,286	2,429		
	B-Ortaokul	64	3,692	1,05	G.İçi	520	421,499	,811		
	C-Lise	131	3,432	,898	Toplam	523	428,784	2,996	,030	B>D;
	D-Üniversite	284	3,339	,874						
	Total	524	3,423	,905						
İklim- sosyal	A-İlkokul	45	3,746	,680	G.Arası	3	12,828	4,276		
	B-Ortaokul	64	3,727	,901	G.İçi	520	383,956	,738		
	C-Lise	131	3,571	,873	Toplam	523	396,784	5,791	,001	A>D; B>D;
	D-Üniversite	284	3,352	,867						
	Total	524	3,486	,871						
İklim- toplam	A-İlkokul	45	3,638	,611	G.Arası	3	10,204	3,401		
	B-Ortaokul	64	3,712	,809	G.İçi	520	307,642	,592		
	C-Lise	131	3,542	,770	Toplam	523	317,846	5,749	,001	B>D
	D-Üniversite	284	3,344	,781						
	Total	524	3,464	,779						

Tablo 10 incelendiğinde, velilerin okul iklimi algıları öğrenim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için ANOVA sonrası post hoc Tukey testi sonucuna göre; ortaokul ($M=3,705$) ve lise mezunu ($M=3,564$) velilerin okul iklimi akademik algıları üniversite mezunu velilerin okul iklimi akademik ($M=3,338$) daha yüksektir. Ortaokul mezunu velilerin okul iklimi güvenlik algıları ($M=3,692$), üniversite mezunu velilerin okul iklimi güvenlik algılarından ($M=3,339$) daha yüksektir. İlkokul ($M=3,746$) ve ortaokul mezunu ($M=3,727$) velilerin okul iklimi sosyal algıları, üniversite mezunu ($M=3,352$) velilerin algılarından daha yüksektir. Ortaokul mezunu velilerin genel okul iklimi algıları ($M=3,712$), üniversite mezunu velilerin algılarından ($M=3,344$) daha yüksektir.

Velilerin etik yargılarının çocukların öğrenim gördüğü eğitim kademelerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve bulgular Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11.

Velilerin Etik Yargılarının Çocuklarının Öğrenim Gördükleri Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Puan	Grup	N	M	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p	Fark
İdealizm	A-İlkokul	243	4,196	,508	G.Arası	1,230	2	,615			
	B-Ortaokul	152	4,197	,610	G.İçi	171,325	521	,329	1,870	,155	---
	C-Lise	129	4,084	,640	Toplam	172,555	523				
	Toplam	524	4,169	,574							
Görecelik	A-İlkokul	243	3,321	,789	G.Arası	,476	2	,238			
	B-Ortaokul	152	3,301	,891	G.İçi	333,249	521	,640	,372	,689	---
	C-Lise	129	3,246	,698	Toplam	333,726	523				
	Toplam	524	3,297	,798							

Tablo 11'e göre, velilerin etik yargılarının çocuklarının öğrenim gördükleri okul kademelerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>.05$).

Velilerin okul iklimi algılarının çocuklarının öğrenim gördüğü eğitim kademelerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve bulgular Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12.

Velilerin Okul İklimi Algılarının Çocuklarının Öğrenim Gördükleri Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Puan	Grup	N	M	Sd	Var. K.	KT	df	KO	F	p	Fark
İklim-akademik	A-İlkokul	243	3,443	,733	G.Arası	1,489	2	,745			
	B-Ortaokul	152	3,537	,853	G.İçi	336,975	521	,647	1,151	,317	---
	C-Lise	129	3,396	,870	Toplam	338,465	523				
	Toplam	524	3,459	,804							
İklim-güvenlik	A-İlkokul	243	3,316	,868	G.Arası	7,435	2	3,717			
	B-Ortaokul	152	3,598	,921	G.İçi	421,350	521	,809	4,596	,010	B>A
	C-Lise	129	3,416	,928	Toplam	428,784	523				
	Toplam	524	3,423	,905							
İklim-sosyal	A-İlkokul	243	3,442	,826	G.Arası	2,143	2	1,072			
	B-Ortaokul	152	3,586	,916	G.İçi	394,641	521	,757	1,415	,244	
	C-Lise	129	3,452	,895	Toplam	396,784	523				
	Toplam	524	3,486	,871							
İklim-toplam	A-İlkokul	243	3,419	,723	G.Arası	2,402	2	1,201			
	B-Ortaokul	152	3,570	,828	G.İçi	315,444	521	,605	1,984	,139	---
	C-Lise	129	3,424	,816	Toplam	317,846	523				
	Toplam	524	3,464	,779							

Tablo 12'ye göre, velilerin okul iklimi-güvenlik algıları hariç ($p<.05$), okul iklimi algıları çocuklarının öğrenim gördükleri okul kademelerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için ANOVA sonrası post hoc Tukey testi sonucuna göre; çocukları ortaokullarda öğrenim gören velilerin okul iklimi güvenlik algıları ($M=3,598$), çocukları ilkokullarda öğrenim gören velilerin okul iklimi güvenlik algularından ($M=3,316$) daha yüksektir.

Araştırmada velilerin etik yargıları ile okul iklimi algıları arasında anlamlı bir ilişki olup-olmadığını belirlemek için yapılan korelasyon analizi bulguları Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13.

Velilerin Etik Yargıları ile Okul İklimi Algıları Arasındaki İlişki

		Etik- idealizm	Etik-görecelik
İklim-akademik	r	,162**	,198**
	p	,000	,000
	N	524	524
İklim-güvenlik	r	,173**	,162**
	p	,000	,000
	N	524	524
İklim-sosyal	r	,157**	,203**
	p	,000	,000
	N	524	524
İklim toplam	r	,177**	,211**
	p	,000	,000
	N	524	524

Tablo 13'te görüldüğü üzere, velilerin etik-idealizm yargıları ile okul iklimi akademik ($r=.162$; $p<.01$), güvenlik ($r=.173$; $p<.01$), sosyal ($r=.157$; $p<.01$) ve genel okul iklimi algıları ($r=.177$; $p<.01$) arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Velilerin etik-görecelik yargıları ile okul iklimi akademik ($r=.198$; $p<.01$), güvenlik ($r=.162$; $p<.01$), sosyal ($r=.203$; $p<.01$) ve genel okul iklimi algıları ($r=.211$; $p<.01$) arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre velilerin etik-idealizm yargıları cinsiyetlerine, çocuğa yakınlıklarına, yaşlarına, öğrenim ve medeni durumlarına göre anlamlı farklılık gösterirken; etik-görecelik yargıları anlamlı farklılık göstermemektedir. Buna göre kadın, 49 yaş ve altında olan, anne, evli ve lise mezunu velilerin etik-idealizm yargıları, erkek, 50 yaş üzeri, baba, bekâr ve ortaokul mezunu velilerin etik-idealizm yargılarından daha yüksektir. Başka bir ifadeyle kadın, 49 yaş ve altında olan, anne, evli ve lise mezunu veliler etik konularda erkek, 50 yaş üzeri, baba, bekâr ve ortaokul mezunu velilere göre daha fazla idealist davranış sergilemektedir. Ayrıca velilerin etik yargılarının çocuklarının cinsiyetlerine ve öğrenim gördükleri okul kademelerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Barnett vd. (1994) yapmış oldukları araştırmada etik idealizm ve etik görecelik arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu sonucunu elde etmiştir. Başka bir ifadeyle kişilerin etik idealizm yargıları arttıkça etik görecelik yargılarında azalma görülmüştür. Bu durum etik konulara kadınların, daha idealist davranış sergilediğini göstermektedir. Fakat Forsyth vd. (1988) tarafından yapılan araştırmada cinsiyet değişkenine göre etik yargılar değerlendirildiğinde anlamlı farklılık görülmemektedir. Singhapakdi vd. (1999) tarafından yapılan araştırma Forsyth ve arkadaşlarının (1988) bulgularını destekler niteliktedir. Velilerin etik yargıları yaş değişkenine göre değerlendirildiğinde görecelik alt boyutunda anlamlı farklılık göstermezken, 50 yaş ve üzeri olan velilerin etik-idealizm yargıları 49 yaş ve altında olan velilerin etik-idealizm algılarından daha düşüktür. 50 yaş ve üzeri olan velilerin daha az idealist davranış sergilemekte olduklarından bahsetmek mümkündür.

Velilerin okul iklimi algılarının verilerin cinsiyetlerine, medeni ve eğitim durumlarına, çocuğa yakınlık derecesi göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre kadın, evli, anne, ortaokul ve lise mezunu olan velilerin okul iklimi algılarının, erkek, bekâr, baba ve üniversite mezun olan velilerin okul iklimi algılarından daha olumludur. Velilerin yaşlarına, çocuklarının cinsiyetlerine ve çocuklarının öğrenim gördükleri okul kademesine göre okul iklimi algıları farklılık göstermemektedir. Başka bir ifadeyle velilerin okul iklimi algıları yaşlarına, çocuklarının cinsiyetlerine ve çocuklarının öğrenim gördükleri okul kademesine göre benzer düzeydedir. Ancak çocuğu ortaokula giden velilerin okul iklimi güvenlik

algılarının ilkokuldaki velilerin algılarından daha olumludur. Velilerin okul iklimi algılarını belirlemeye yönelik sınırlı sayıda araştırma olmakla birlikte, Ertem ve Gökalp (2018) tarafından yapılan çalışmada eğitim seviyesi düşük velilerin, eğitim seviyesi yüksek velilere oranla daha açık ve pozitif bir okul iklimi algısı olduğu sonucuna ulaşması, bu çalışmada elde edilen bu bulguları destekler niteliktedir. Ancak Bugay, Avcı ve Özdemir (2018) tarafından yapılan çalışmada erkek velilerin okul iklimi algılarının kadınlara göre daha yüksek olduğu rapor edilmiştir. Şaban (2011) tarafından yapılan çalışmada alt sınıf öğrenci velilerinin üst sınıf öğrenci velilerine oranla daha fazla eğitim ve öğretime katılım sağladığı görülmüştür. Kutsyuruba vd. (2015) tarafından yapılan çalışmada okulda kendini güvende hissedilen öğrencilerin akademik başarılarının iyi düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bahsedilen çalışmaya dayalı olarak eğitim ve öğretim kademelerinden ortaokul, birçok ders ve öğretmenlerle karşılaşılan bir kademedir. Aynı zamanda ilkokuldaki sınıf öğretmenin korunma alanından çıkması sebebiyle böyle bir süreçte veliler ve öğrenciler güvenlik açısından kaygı duymaktadır. Bu durumun sebebi olarak da alt kademe okullardan üst kademe okullara doğru öğrencilerde bağımsızlık ihtiyacının da artıyor olması gösterilebilir (Griffith, 1998). Çalık vd. (2011) yapmış oldukları çalışmada pozitif bir okul ikliminin oluşturulmasında güvenliğin gerekli bir unsur olduğuna dikkat çekmektedir.

Okulların etkililiğinde ve öğrencilerin başarısında yönetici ve öğretmenler kadar velilerin de dikkate değer bir paya sahip olduklarının yadsınamaz bir gerçek olduğu Berkowitz vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada ortaya konmuştur. Yazarlar eğitime katılım gösteren velilerin öğrencilere akademik ve sosyal açıdan pozitif etki sağladığı bulgusunu elde etmiştir. Yapılan bu çalışmada velilerin etik idealizm ve etik görecelik boyutları ile okul iklimi akademik, güvenlik, sosyal boyutları ve okul iklimi toplam puanı arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Velilerin idealist etik anlayışı ve göreceli etik anlayışı okul iklimiyle genel açıdan ve ayrıca akademik, güvenlik ve sosyal açıdan pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğundan velilerin idealist etik anlayışında ve göreceli etik anlayışında yaşanan gelişmeler velilerin okul iklimi algılarını olumlu etkileyerek gelişme sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda Büte (2011) yapmış çalışmada, algılanan örgüt iklimine göre etik olmayan davranışları tespit etmiştir. Bahsedilen çalışmada algılanan olumsuz örgüt ikliminin etik olmayan davranışlardan kaynaklandığını bahsedilmektedir. Olumsuz örgüt iklimi sonucunda kişiler arası hoş olmayan ilişkiler ve güvensizlik (yükselmek için arkadaşını bir basamak olarak görme ve ezmeye çalışma, alaycı tavırlar içinde olma ve aşağılama, bilgi dışarı sızdırma), görevi kötüye kullanma, işe geç gelme, eşyaları hor kullanma ve devamında etik olmayan davranışlar ise dürüst olmama, saygısızlık (başkalarının haklarına saygı göstermeme, yanlış bilgi verme, başkalarının kusurlarını ortaya çıkarma, bir işi yapmış gibi davranma) ortaya çıkmıştır. Bu araştırma bulguları dikkate alındığında velilerin etik yargıları ile okul iklimi algılarının etkileşim halinde olduğundan bahsetmek mümkündür. Buradan hareketle okul ikliminde yaşanan olumlu gelişmelerin velilerin etik idealizm ya da görecelik yargılarına olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma bulgularına dayanarak velilerin etik yargıları ile okul iklimi arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişkinin varlığı, eğitim-öğretim sürecinde ve okul geliştirme çalışmalarında velilerin sürece dahil edilmesinin okullara ve eğitim sisteminin niteliğine katkı sağlayabileceğini göstermektedir.

Kaynakça/Reference

- Aydın, İ. (2016). *Eğitim ve öğretimde etik*. Pegem.
- Barnett, T., Bass, K., & Brown, G. (1994). Ethical ideology and ethical judgment regarding ethical issues in business. *Journal of Business Ethics*, 13(6), 469-480.
- Berkowitz, R., Astor, R. A., Pineda, D., DePedro, K. T., Weiss, E. L., & Benbenishty, R. (2017). Parental involvement and perceptions of school climate in california. *Urban Education*. doi:0042085916685764
- Bucak, E. B. (2002). Abant İzzet Baysal Üniversitesi eğitim fakültesinde örgüt iklimi: Yönetimde ast-üst ilişkisi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(7), 1-17.
- Bugay, A., Avcı, D., & Özdemir, S. (2018). Ebeveyn Okul İklimi Ölçeği Türkçe Forumu'nun psikometrik özelliklerinin incelenmesi ve ebeveyn okul iklimi algısının cinsiyete göre belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 17(1), 70-81.
- Bursalioğlu, Z. (2015). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Pegem.
- Büte, M. (2011). Algılanan örgüt ikliminin etik olmayan davranışlar üzerindeki etkilerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 25(2), 103-122.
- Cohen, J., McCabe, L., Michelli, N. M., & Pickeral, T. (2009). School climate: Research, policy, practice, and teacher education. *Teachers College Record*, 111(1), 180-213.
- Creswell, J. W. (2017). *Eğitim araştırmaları: nicel ve nitel araştırmamanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi* (Çev. Ed., H. Ekşi). Edam.
- Çağlayan, E. (2018). *Değerler eğitimi ve uygulamalarına yönelik veli ve öğretmen tutumlarının değerlendirilmesi: Bingöl örneği* [Yüksek lisans tezi]. Bingöl Üniversitesi.
- Çalık, T., Kurt, T., & Çalık, C. (2011). Güvenli okulun oluşturulmasında okul iklimi: Kavramsal bir çözümleme. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 73-84.
- Çetin, M., & Özcan, K. (2004). Okul yöneticilerinin etik davranışlarının öğretmenlerin iş doyumuna etkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 20, 21-38.
- Dauber S. & Epstein J. L. (1993). *Parents' attitudes and practices of involvement in inner-city elementary and middle schools in n. f. chavkin, families and schools in a pluralistic society*. State University of New York Press.
- Donlevy, J. K. & Walker, K. D. (2011). *Working through ethics in education and leadership. theory, analysis, plays, cases, poems, prose, and speeches*. Sense Publishers.
- Ekşi, H. (2003). Temel insani değerlerin kazandırılmasında bir yaklaşım: Karakter eğitimi programları. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(1), 79-96.
- Ertem, H. Y., & Gökalg, G. (2018) Velilerin okul iklimi ve veli katılımı algılarının velilerin eğitim durumu ve çocuklarının öğrenim kademesine göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-18. doi: 10.16986/HUJE.2018040670
- Ertem, H. Y., & Gökalg, G. (2017). Velilerin Okul İklimi Algısı Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 18(2), 155-173.
- Forsyth, D. R. (1980). A taxonomy of ethical ideologies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39(1), 175-185.
- Forsyth, D. R. (1992). Judging the morality of business practices: the influence of personal moral philosophy. *Journal of Business Ethics*, 11, 461-470.
- Forsyth, D. R., Nye, J. L., & Kelley, K. (1988). Idealism, relativism, and the ethic of caring. *The Journal of Psychology*, 122(3), 243-248.
- Forsyth, D. R., O'boyle, E. H., & McDaniel, M. A. (2008). East meets west: A meta-analytic investigation of cultural variations in idealism and relativism. *Journal of Business Ethics*, 83(4), 813-833.
- Griffith, J. (1998). The relation of school structure and social environment to parent involvement in elementary schools. *The Elementary School Journal*, 99(1), 53-80.

- Halpin, A. W. & Croft, D. B. (1963). The organizational climate of schools. *midwest administration center, University of Chicago* 11(7), 1-6.
- Hoy, W. K., Tarter, C. J., & Kottkamp, R. B. (1991). *Open schools, healthy schools: Measuring organizational climate*. Corwin Press.
- Karsantık, İ., & Özgenel, M. (2018). Okul yöneticilerinin karakter eğitimi yeterlik inançlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Values Education*, 16(35), 209-231.
- Kutsyuruba, B., Klinger, D. A., & Hussain, A. (2015). Relationships among school climate, school safety, and student achievement and well-being: a review of the literature. *Review of Education*, 3(2), 103-135.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2013). *Eğitim yönetimi* (Çev. Ed., G. Arastaman). Nobel.
- Metlilo, E. (2017). *Öğretmen ve veli görüşlerine göre ailelerin eğitime katılımı (Kosova örneği)* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Özen, F., & Durkan, E. (2016). Algılanan örgütsel etik iklim ile öğretmenlik meslek etiği arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 22(4), 593-627.
- Özgenel, M. (2020). An organizational factor predicting school effectiveness: School climate. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(1), 38-50.
- Özgenel, M., Caliskan Yilmaz, F., & Baydar, F. (2018). School climate as a predictor of secondary school students' school attachment. *Eurasian Journal of Educational Research*, 78, 87-116, DOI: 10.14689/ejer.2018.78.5
- Özlem, D. (2017). *Etik ahlak felsefesi*. Notoş.
- Parcel, T. L., & Dufur, M. J. (2001). Capital at home and at school: Effects on student achievement. *Social Forces*, 79(3), 881-911.
- Rapti, D. (2013). School climate as an important component in school effectiveness. *Academicus International Scientific Journal*, 4(08), 110-125.
- Robbins, S. P., & Judge, T. (2013). *Essentials of organizational behavior*. Pearson.
- Singhapakdi, A., Vitell, S. J., & Franke, G. R. (1999). Antecedents, consequences, and mediating effects of perceived moral intensity and personal moral philosophies. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 27(1), 19-36.
- Şaban, C. (2011). *İlköğretim okullarında velilerin eğitime katılım düzeyleri ve tercih ettikleri katılım türleri* [Yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Şentürk, C., & Sağnak, M. (2012). İlköğretim okulu müdürlerinin liderlik davranışları ile okul iklimi arasındaki ilişki. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 10(1), 1-31.
- Yaman, E., Mermer, E. Ç., & Mutlugil, S. (2009). İlköğretim okulu öğrencilerinin etik davranışlara ilişkin görüşleri: Nitel bir araştırma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 93-108.
- Yazıcı, A., & Yazıcı, S. (2010). Etik Durum Ölçeğinin geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(4), 1001-1017.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Education is a process that begins with the birth of a person and continues throughout his life with the development of learning skills. Human born with his qualities can strengthen and develop his qualities with the influence of the environment. These characteristics of an individual contribute to society by developing effectively with education (Aydın, 2016). The organizations that strive to achieve this social development are schools. Schools serve with their administrators and teachers in education and training. Teachers provide students with various skills and prepare them for life through education and training activities. Parents are also an important part of this process in preparing students for life. Parents, who are defined by the Turkish Language Association (TDK) (2018) as "the person who protects a child, takes care of his / her affairs and is responsible for all kinds of behaviors, ege" has a great importance in the success of the education given (Karsantik & Özgenel, 2018). The personality and ethical judgments of parents increase the effectiveness of the contribution to education and training. Since parents are the first educators of the students, the students begin to be shaped in their hands and are first kneaded according to the ethical judgments of their parents (Ekşi, 2003). Therefore, parents' ethical judgments are of great importance in education. In this context, when we define ethics, it is a road map that tells how to contribute to the nature of the existence or how to act according to the truths that ensure the continuity of existence. Ethics is not about the harmony of the person with the society they live in, but about doing what is right, good, just and righteous; It is a set of principles that affect a person's attitudes, choices and actions (Aydın, 2016; Çetin & Özcan, 2004; Donlevy & Walker, 2011; Özlem, 2017). It is thought that parents should educate their students in the light of these ethical principles.

The transfer of ethical judgments begins with the birth of the child. The child, who begins to grow up unaware of the language, religion and morality of the society he was born into, is devoid of thoughts about right and wrong and is shaped according to the ethical perceptions of his parents (Çağlayan, 2018). Children who receive education under the responsibility of their parents are raised according to the ethical judgments of their parents (Aydın, 2016). The parents, who are responsible for all kinds of behaviors of the student (Metlilo, 2017), must take into account the ethical judgments he has while making great efforts in the process of his upbringing and reintegration into the society. It is possible to examine parents' ethical judgments in two main dimensions: idealism and relativism. Schlenker and Forsyth first identified these two concepts that affect ethical judgments in 1977 (cited in Yazıcı & Yazıcı, 2010). Individuals inclined to idealism assume that desired results can be achieved with correct actions and try to avoid harming others while making decisions. Relatively inclined individuals reject absolute and universal moral rules and think that moral rules show contingency according to time, place, and culture (Forsyth, 1980; Özlem, 2017). It is possible to talk about two different sub-dimensions in each of these two main dimensions. Absolutist and exceptional, idealist ethics sub-dimension; situationism and subjectivism are included in the relative ethics sub-dimension. High idealistic tendencies, absolutists; Those who have honest idealistic tendencies are regarded as exceptional. Those with high relative tendencies are subjectivism; Those with low relative tendencies are considered as situationist (Barnett et al., 199; Forsyth, 1992; Yazıcı & Yazıcı, 2010).

Organizational climate is called all the environmental characteristics that belong to an organization (Lunenburg & Ornstein, 2013). First conceptualized by the research conducted by Halpin and Croft (1963), school climate is both influencing and affected, and emerges because of the interaction of stakeholders such as administrators, teachers, students, and parents. This research on school climate examines the behavior of administrators and teachers, and the school climate has been determined from the behaviors exhibited. Another study examining the school climate was conducted by Hoy and Tarter (cited in Lunenburg & Ornstein, 2013) in 1977. In this study, the relationship of stakeholders with each other in the organization was evaluated. It is mentioned about healthy schools that are compatible with their stakeholders and

working for institutional success, and sick schools where stakeholders' relations with each other are incompatible and destructive behaviors are exhibited. According to Ertem and Gökalp (2018), schools are either organizations with an open climate with low emphasis on dissolution, prevention, production, high rates of joy, privacy, trust and courtesy, or they are highly resolved, with obstacles, cheerful, confidential, distant, production They are organizations with a closed climate with emphasis and low trust. In the study conducted by Bucak (2002), school climate is defined as the set of features that affect the individuals in the school and distinguish the school from another school. Şentürk and Sağnak (2012) define the school climate as a set of characteristics that are influenced by stakeholders and have influence, thus giving the organization an identity. In another study, school climate is expressed as the organization members' perceptions about the organization (Robbins & Judge, 2013). According to another study, school climate is explained as a concept based on stakeholders' perceptions about school (Ertem & Gökalp, 2018). In line with these definitions, it is possible to define the school climate as the characteristics developed by the stakeholders and qualify as the identity of the organization.

School administrators and teachers have a major role in improving the climate in schools. In addition, they are also affected by this developed climate (Bursalıoğlu, 2015). Apart from administrators and teachers, parents are also the stakeholders of the school who affect and are affected by the climate. The researches done support this situation; It has been observed that parents who perceive the school climate positively show more participation and display supportive behaviors (Dauber & Epstein, 1993; Griffith, 1998; Parcel & Dufur, 2001). Cohen et al., (2009) identified four sub-dimensions of school climate. Security sub-dimension: It includes physical, emotional, and social factors. Teaching and learning sub-dimension; It includes success, personal development, and leadership factors. Relationships sub-dimension: It includes factors such as respect, cooperation with the environment and morale. Environmental / structural sub-dimension; Includes school resources factors. In the "Parents' Perception of School Climate Scale" adapted into Turkish by Ertem and Gökalp (2017), parents' perception of school climate is examined in three main dimensions: academic, security and social.

2. METHOD

The aim of this study is to determine the relationship between parents' ethical judgments and school climate. The research was conducted in relational survey model in accordance with the purpose of the study. In relational screening studies, it is tried to explain whether there is a relationship between variables and if there is a relationship, the direction and level of the relationship (Creswell, 2017).

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

When the relationship between parents' ethical judgments and their perceptions of school climate is examined, there is a low level of positive correlation between the dimensions of ethical idealism and ethical relativism, academic, security, social dimensions of the school climate and the school climate total score. Since the idealistic ethical understanding and relative ethical understanding of parents have a positive significant relationship with the school climate in general, as well as academically, security and social, developments in the parents' idealist understanding of ethics and relative ethics will improve the parents' perceptions of the school climate positively. In the research conducted by Büte (2011), he identified unethical behaviors according to the perceived organizational climate. It is mentioned that perceived negative organizational climate is an important cause of unethical behavior. As a result of the unfavorable organizational climate, unpleasant interpersonal relationships and insecurity (seeing and crushing your friend as a stepping stone to rise, being in cynical attitudes and humiliating, leaking information), misconduct, late arrival at work, abuse of belongings, and subsequently unethical The behaviors were dishonest, disrespectful (not respecting the rights of others, giving false information, revealing the faults of others, pretending to do a job). Considering the findings of this study, parents' ethical judgments and perceptions of the school climate are in mutual interaction. It is thought that positive developments in school climate will contribute positively to parents' judgments of ethical idealism or relativism.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: T.C. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 29.05.2020

Etik değerlendirme belge sayısı: 2020/05